

POTRZEBY CZŁOWIEKA

PIRAMIDA POTRZEB MASŁOWA

- Od początku swego istnienia człowiek odczuwa różnorakie potrzeby.
- Niektóre z nich, takie jak potrzeba jedzenia, snu, odpoczynku, ciepła wynikają z istoty naszego organizmu. Zaspokojenie tych potrzeb jest nam konieczne do życia.
- Inne potrzeby np. posiadania samochodu, podróżowania, wiedzy czy też rozrywki pojawiają się na skutek rozwoju społeczno-gospodarczego i wynikają z naszej osobowości i stosunku do otoczenia społecznego.

Czym jest potrzeba?

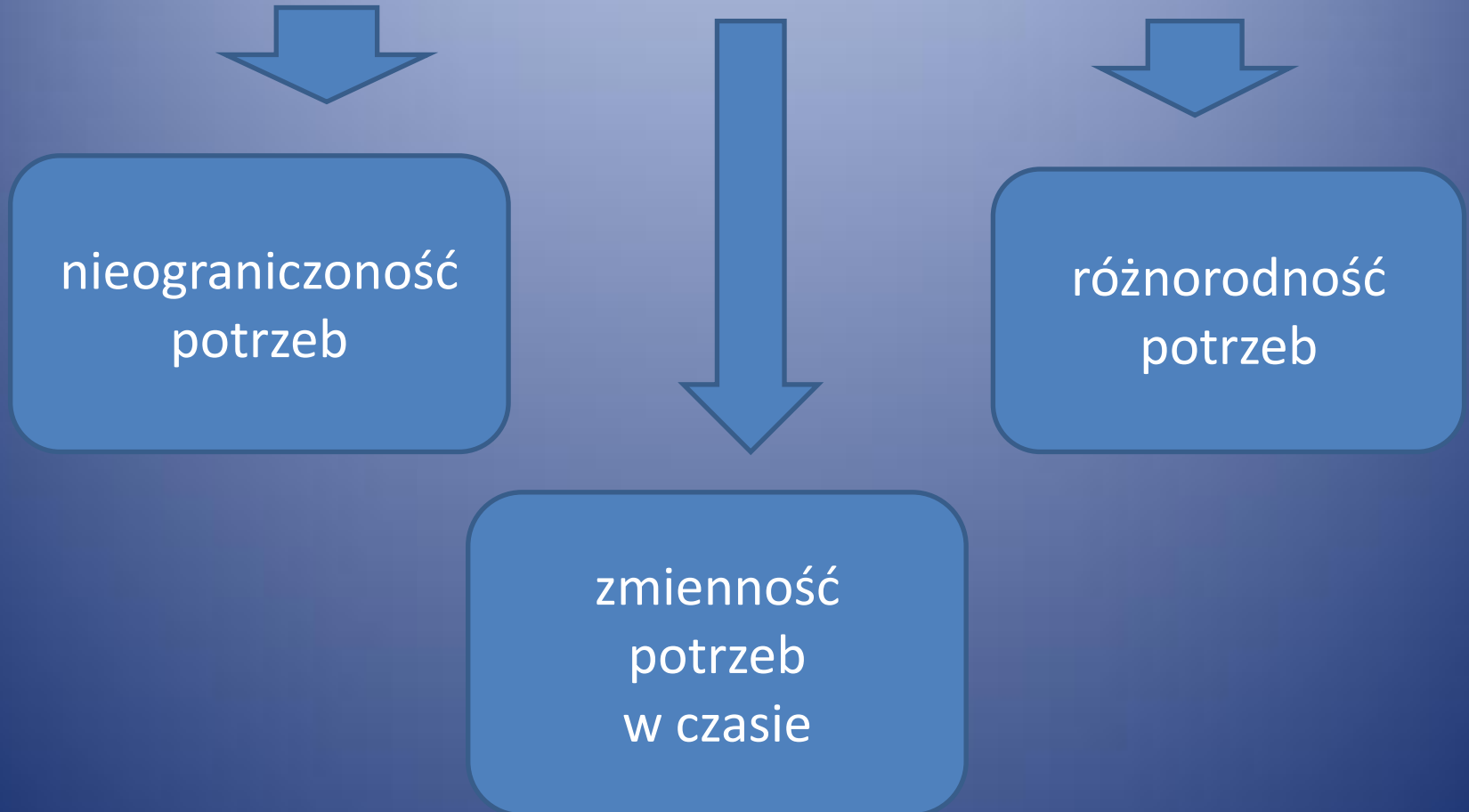
- Potrzeba jest stanem odczuwania przez nas braku czegoś , wywołującym nieraz niepokój lub frustrację, motywującym do podjęcia działań zmierzających do zmiany tego stanu.

- Liczba naszych potrzeb jest nieograniczona. Zaspokojenie jednej potrzeby często wywołuje nową potrzebę.
- Kiedy np. zaspokoimy potrzebę posiadania własnego mieszkania zaraz potem pojawia się potrzeba zakupu odpowiedniego doń wyposażenia.
- Różnią się także potrzeby dzieci od potrzeb osób dorosłych, potrzeby młodzieży od potrzeb seniorów.

- Sposób zaspokojenia potrzeb może być bardzo zróżnicowany.
- Zaspokajając potrzebę
 - głodu jedni z nas sięgają po kanapkę , inni po ciastko czekoladowe, a jeszcze inni zamawiają dwudaniowy obiad w luksusowej restauracji,
- - posiadania mieszkania jedni wynajmują mieszkanie a inni kupują.

- Potrzeby mogą być:
- - **jednorazowe** (np. potrzeba kupna mieszkania) lub
- - **powtarzalne** (np. potrzeba snu, odpoczynku, jedzenia),
- - **teraźniejsze** (wymagające bieżącego zaspokojenia) i
- - **przyszłe** (do zaspokojenia w przyszłości),
 - **realne** (wyjazd na wczasy nad morze) i
 - **nierealne** (lot na Księżyc).

Cechy potrzeb

Jak wygląda hierarchia potrzeb człowieka?

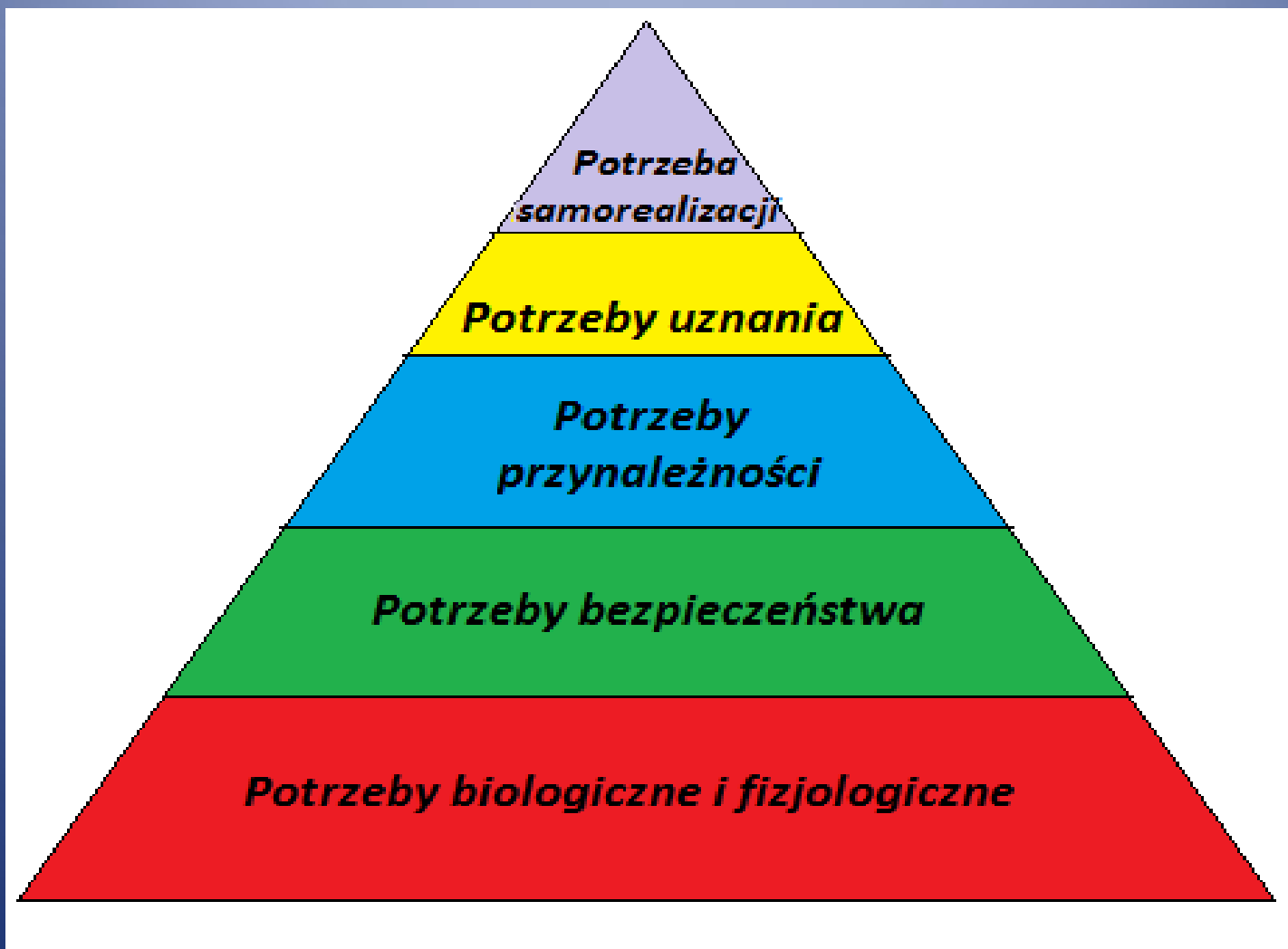
- Hierarchię potrzeb człowieka skonstruował Abraham Maslow.
- Abraham Maslow był amerykańskim psychologiem, przedstawicielem nurtu psychologii humanistycznej. W 1943 roku ukazał się jego artykuł w piśmie „Psychological Review” pt. „**Teoria motywacji człowieka**”, w którym opisał swoją hierarchię potrzeb, nazywaną potem piramidą potrzeb Maslowa.

- Psycholog tłumaczy w niej, dlaczego niektórzy ludzie mają większą motywację do działania od innych oraz jak różnimy się pod względem wartości i **zaspokajania potrzeb**.
- Do dziś wielu naukowców, socjologów i psychologów odnosi się i czerpie z teorii Masłowa.

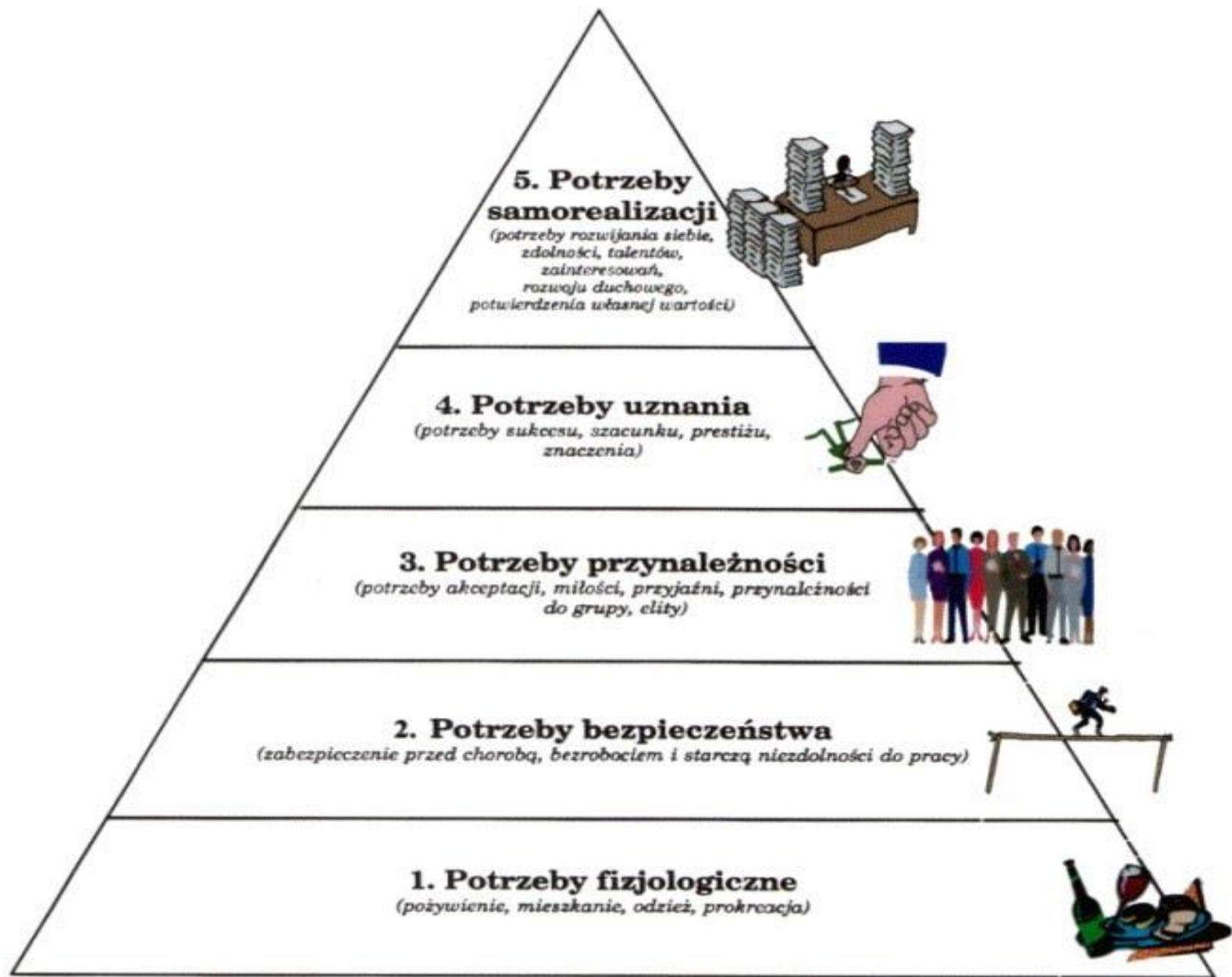
Potrzeba według A.Maslowa

- Potrzeba według Maslowa to biologiczny lub psychiczny stan człowieka, który w bezpośredni sposób wpływa na procesy motywacyjne, ukierunkowujące jego zachowania na określony cel, którym jest zaspokojenie tej potrzeby. Procesy motywacyjne wynikają z napięcia związanego najczęściej z brakiem czegoś (np.: jedzenia, picia, itp.). Człowiek ocenia ten stan napięcia negatywnie i co sprawia, że wywołuje to w nim dążenie do jego ograniczenia (zredukowania braku, zaspokojenia potrzeby).

Piramida potrzeb wg Maslowa

- A. Maslow podzielił potrzeby człowieka na 4 podstawowe grupy i 1 szczególną, najwyższą, i **ułożył je według ważności w piramidę**. Najniżej znalazły się podstawowe potrzeby życiowe człowieka związane z jego fizjologią, na szczycie umieszczone są potrzeby najwyższe - samorealizacji.

- Maslow tłumaczy, że bez zaspokojenia podstawowych, najniższych potrzeb (np. jedzenie, sen, odpoczynek czy też potrzeby seksualne związane z prokreacją), nie jesteśmy w stanie przejść do realizacji kolejnych poziomów, jak potrzeba bezpieczeństwa czy przynależności. Maslow uważa też, że nie wszyscy ludzie dochodzą do szczytu piramidy, bo ludzie różnią się **poziomem motywacji** w życiu.

Potrzeby biologiczne i fizjologiczne

- To najniższy poziom piramidy. Bez zaspokojenia tych potrzeb, człowiek nie będzie w stanie funkcjonować. Są to nasze najważniejsze potrzeby, o których większość na co dzień nawet nie myśli. Żeby przetrwać potrzebujemy **wody, jedzenia i powietrza**. Niezbędny jest też **sen**, , a także posiadanie odzieży i dachu nad głową. Potrzeby seksualne poprzez prokreację gwarantują utrzymanie gatunku ludzkiego.

Maslow tłumaczy, że dopóki te podstawowe potrzeby nie zostaną zaspokajane, wszystko inne się nie liczy.

Potrzeby bezpieczeństwa

To drugi poziom piramidy Maslowa. Są tu takie potrzeby, jak potrzeba:

opieki,

spokoju,

wygody,

oparcia,

zdrowia,

bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego,

bezpieczeństwa ekonomicznego (posiadania wystarczających dochodów).

**Potrzeby
przynależności**

Jeśli są zaspokojone potrzeby fizjologiczne i bezpieczeństwa, można przejść do trzeciego poziomu, który jest szczególnie ważny dla psychologów społecznych i socjologów.

Potrzeby miłości i przynależności (afiliacji) do jakiejś grupy, **budują umiejętności interpersonalne** i społeczne, uczą utrzymywania relacji międzyludzkich, których każdy potrzebuje.

- Wśród tych potrzeb znajdują się:
- miłość,
- przyjaźń,
- rodzina,
- intymność.
- A.Maslow w ramach tej grupy odnosi się też do potrzeby przynależności człowieka do grup, w których uzyskuje on akceptację. Może to być grupa religijna, zawodowa albo związana z zainteresowaniami danej osoby (sportowa, szachowa itp.).

Potrzeby uznania

Na wysokim, czwartym poziomie piramidy Maslowa, psycholog umieścił szacunek i uznanie. Spełnianie tych potrzeb może oznaczać bycie dobrym ojcem albo szefem w pracy, może też motywować do działań i zdobywania osiągnięć, które wpłyną na nasze **poczucie wartości**. Maslow szacunek podzielił na dwie kategorie: **niższa** - to potrzeba szacunku ze strony innych, **wyższa** - to szacunek do samego siebie.

**Potrzeba
samorealizacji**

Dochodzimy do sedna teorii, czyli do **szczytu piramidy** - samorealizacja człowieka. To chęć, pragnienie, aby być najlepszą wersją siebie, zdobywać cele i realizować marzenia. Ten szczyt osiągnięć dla każdego może oznaczać coś innego - jedni realizują się w rodzinie, inni zawodowo robiąc karierę, a jeszcze inni podróżując po świecie.

Maslow podkreśla, że nie da się w pełni oddać potrzebom samorealizacji, jeśli nie są zaspokojone wszystkie potrzeby znajdujące się poniżej.

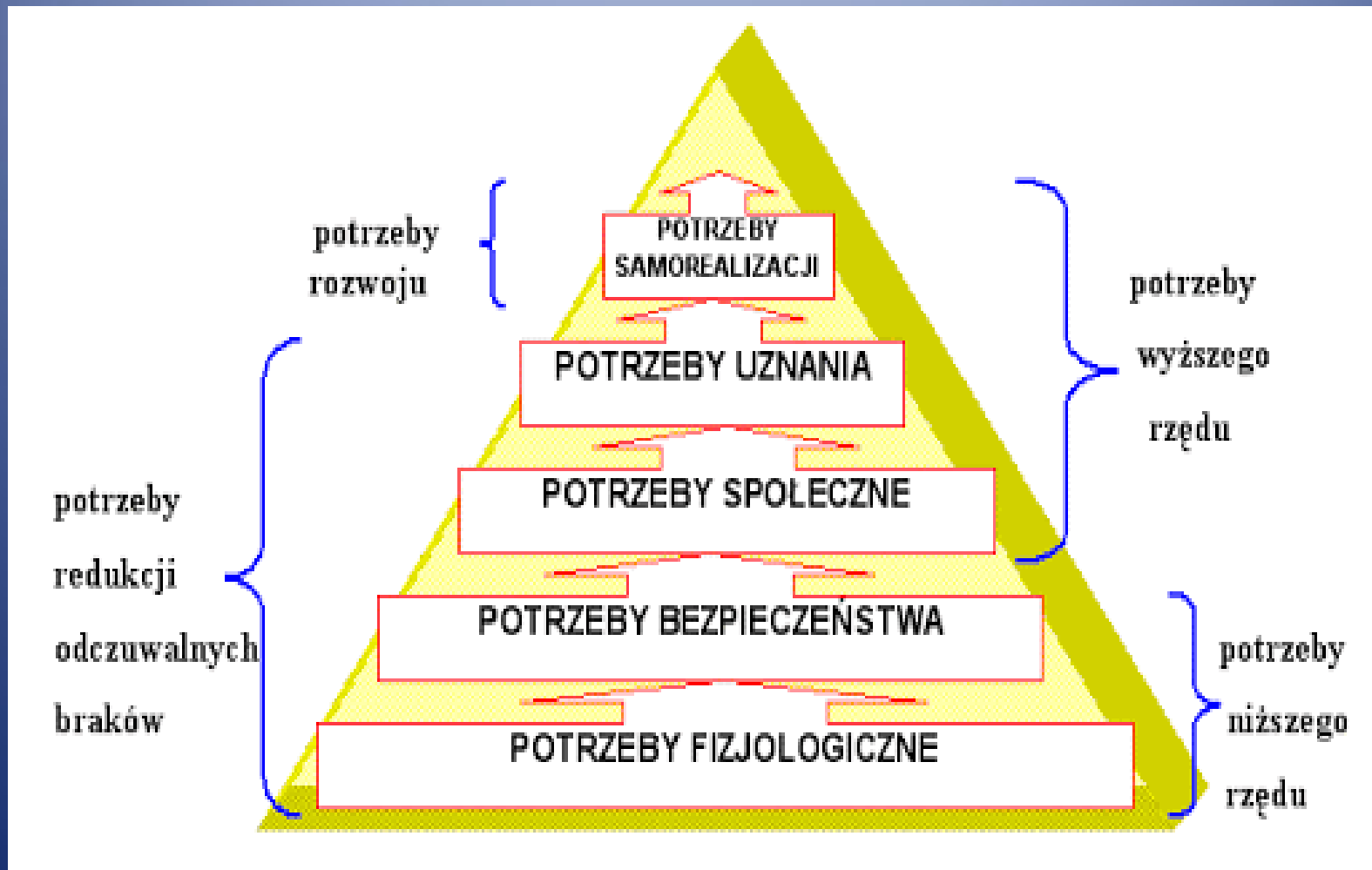
Czy piramida A.Maslowa jest nadal aktualna?

- Wystarczy przeanalizować piramidę Maslowa, żeby samemu dojść do wniosku, że potrzeby, do których się odnosi psycholog, **nie są uniwersalne** dla wszystkich ludzi na świecie.
- Piramida powinna się różnić choćby ze względu na rozwój kraju, kulturę, nie wspominając o indywidualnych różnicach.

- Dla każdego z nas hierarchia potrzeb Maslowa może ułożyć się w zupełnie inny sposób i spełniać potrzeby w odpowiadającym nam stopniu. Oczywiście, warto traktować ją jako rodzaj podpowiedzi, wskazówki, ale nie powinna być to dla nas jedyna droga do spełniania, gdyż może się okazać, że na przykład do uzyskania odpowiedniej dla nas pozycji w społeczeństwie wcale nie będziemy potrzebowali przyjaźni.

- Nie można więc stwierdzić, że hierarchia potrzeb Masłowa jest bezbłędna, każdy człowiek jest bowiem inny i powinien dostosować ją do swoich potrzeb oraz wymagań. Dopiero wtedy nabierze głębszego sensu i rzeczywiście pomoże w osiągnięciu kolejnych celów.

Warto jednak zapamiętać:

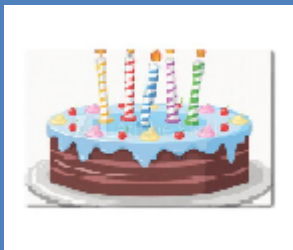

Ćwiczenia

- 1. Dokończ schemat zmian jakie następowały kolejno w czasie i dotyczyły sposobu zaspokajania potrzeby podróżowania

- 2.Wymień po 2 możliwe sposoby zaspokajania potrzeb:
- a) snu: -
- b) mieszkania-
- c) bezpieczeństwa
- d) samorealizacji
- e) uznania-

... a Ty jakie masz potrzeby ?

Źródła materiałów wykorzystanych w prezentacji:

- <https://stylzycia.polki.pl/psychologia,piramida-maslowa-jak-wyglada-hierarchia-potrzeb-czlowieka,10432362,artykul.html>
- <https://poradnikpracownika.pl/-na-czym-polega-hierarchia-potrzeb-maslowa>
- <https://www.medonet.pl/zdrowie,piramida-maslowa---hierarchia-ludzkich-potrzeb--na-czym-polega-,artykul,1725271.html>
- Maria Wajgner, Renata Tylińska: Ekonomia i prawo w turystyce, Wydawnictwo REA, Warszawa 2009.